

Θέμα της διδακτικής πρότασης

Η δεύτερη εκστρατεία των Περσών κατά της Ελλάδας (490 π.Χ.)

Τάξη: Α Γυμνασίου

Στοχοθεσία

Επιδιώκεται οι μαθητές/τριες να προσδιορίσουν το χωροχρονικό πλαίσιο της δεύτερης επίθεσης των Περσών στον ελλαδικό χώρο και το ρόλο των πρωταγωνιστών της.

Διδακτική πορεία

Οι μαθητές/τριες παράλληλα με τη διδασκαλία της αντίστοιχης ενότητας του βιβλίου τους μελετούν ένα χάρτη, αποσπάσματα από το Βιβλίο ΣΤ του Ηροδότου και ένα λαϊκό θρύλο για τη μάχη του Μαραθώνα. Στη συνέχεια στην τάξη ή στο σπίτι τους ασχολούνται με τις δραστηριότητες που αναφέρονται παρακάτω.

Δραστηριότητες

1^η Δραστηριότητα:

Μετά την υποταγή της Ιωνίας ο βασιλιάς των Περσών Δαρείος αποφασίζει την εκστρατεία εναντίον της Ελλάδας, με σκοπό να εκδικηθεί τους Αθηναίους και τους Ερετριείς (492 π.Χ.), οι οποίοι βοήθησαν τους Ίωνες. Το μεγάλο εκστρατευτικό σώμα με επικεφαλής το Μαρδόνιο ατύχησε πριν ακόμα φτάσει στον κυρίως ελλαδικό χώρο. Μία δεύτερη επίθεση ξεκίνησε δύο χρόνια αργότερα με αρχηγούς το Δάτη και τον Αρταφρένη.

Συμβουλευτείτε το βιβλίο σας και το χάρτη που σας δίνεται και για να εντοπίσετε τα εξής σημεία:

1. Με ποιο μέσο κινήθηκαν οι Πέρσες;
2. Ποια πορεία ακολούθησαν;
3. Πού έγιναν οι κυριότερες συγκρούσεις μεταξύ Ελλήνων και Περσών;

2^η Δραστηριότητα:

Αφού διαβάσετε προσεκτικά τα παρακάτω αποσπάσματα να συμπληρώσετε τον πίνακα που ακολουθεί. Μέσα από αυτά τα αποσπάσματα του ιστορικού Ηρόδοτου θα δούμε πώς προετοιμάστηκε η δεύτερη εκστρατεία των Περσών κατά των Ελλήνων (490 π.Χ.), ποιοι ήταν οι πρωταγωνιστές της και πού έγιναν οι κυριότερες συγκρούσεις μεταξύ Ελλήνων και Περσών:

ΣΤ94. Και ο Πέρσης συνέχιζε τις προετοιμασίες του, καθώς κι ο υπηρέτης συνεχώς του επαναλάμβανε να μη ξεχνά τους Αθηναίους κι οι Πεισιστρατίδες¹ που ζούσαν στην αυλή του κακολογούσαν τους Αθηναίους. Επίσης ο Δαρείος ήθελε προβάλλοντας αυτές τις προφάσεις, να υποδουλώσει όσους Έλληνες δεν του έδωσαν γην και ύδωρ. Λοιπόν το Μαρδόνιο, επειδή η εκστρατεία του κατέληξε σε

πανωλεθρία, τον παύει από στρατηγό. Διόρισε άλλους στρατηγούς και τους έστειλε εναντίον της Ερέτριας και της Αθήνας, τον Δάτη, που ήταν Μήδος στην καταγωγή, και τον Αρταφρένη, ανηψιό του από αδελφό. Και τους έστειλε με την εντολή να κυριέψουν την Αθήνα και την Ερέτρια και τους κατοίκους τους να τους κάνουν ανδράποδα και τους φέρουν μπροστά του. [...]

ΣΤ102. Κι οι στρατηγοί αυτοί έβαλαν στο χέρι την Ερέτρια κι ύστερα, αφήνοντας να περάσουν λίγες μέρες, κίνησαν με τα καράβια τους για τις ακτές της Αττικής ασκώντας μεγάλη πίεση και πιστεύοντας πως, τα όσα έκαναν στην Ερέτρια, θα τα κάνουν και στους Αθηναίους. Και, καθώς ο Μαραθώνας ήταν η πιο κατάλληλη από όλες τις περιοχές της Αττικής για επιχειρήσεις ιππικού και η πιο κοντινή στην Ερέτρια, εκεί τους οδήγησε ο Ιππίας, ο γιος του Πεισίστρατου.

ΣΤ103. Οι Αθηναίοι, όταν τα πληροφορήθηκαν αυτά, πήραν τα όπλα τους και έσπευδαν στον Μαραθώνα. Κι αρχηγοί τους ήταν δέκα στρατηγοί, με δέκατό τους τον Μιλτιάδη, που αναδείχτηκε στρατηγός των Αθηναίων με την ψήφο της δημοκρατικής μερίδας.

Ηροδότου, ΣΤ 94,

1. Πεισιστρατίδες: Μετά το θάνατο του Πεισίστρατου (527 π.Χ.) την Αθήνα κυβέρνησαν ως «τύραννοι» οι γιοι του Ιππίας και Ίππαρχος. Τον Ίππαρχο σκότωσαν οι «τυραννοκτόνοι» Αρμόδιος και Αριστογείτων (511 π.Χ.) και ανέτρεψαν την τυραννίδα. Ο αδελφός του Ιππίας εξορίστηκε και κατέφυγε στην αυλή του Δαρείου, του βασιλέα των Περσών.

Η δεύτερη εκστρατεία των Περσών κατά της Ελλάδας (490 π.Χ.)		
Πέρσες πρωταγωνιστές	Έλληνες πρωταγωνιστές	Συγκρούσεις

3^η Δραστηριότητα:

Η μάχη στο Μαραθώνα πέρασε στη λαϊκή παράδοση. Αφού διαβάσετε τον παρακάτω θρύλο, να διακρίνεις στον πίνακα που ακολουθεί ποια από τα ιστορικά στοιχεία που αναφέρονται στο λαϊκό θρύλο εμπίπτουν στη σφαίρα: α) του πραγματικού β) του φανταστικού γ) του ψευδοϊστορικού.

Στον κάμπο του Μαραθώνα έγινε μια φορά μεγάλη μάχη. Τούρκοι πολλοί με άρμενα πολλά ήρθαν να σκλαβώσουν τη χώρα κι απ' εκεί να περάσουν στην Αθήνα. Δεν επήγαν γραμμή στην Αθήνα, γιατί οι Έλληνες εφύλαγαν με πολλά πλεούμενα και

τρικάταρκα τον Πειραιά. Οι Έλληνες ήταν λίγοι εμπρός στην αμέτρητη δύναμη του εχτρού. Εσυνάχτηκαν απ' όλα περίγυρα τα χωριά και από την Αθήνα κι έπιασαν πόλεμο φριχτό. Αν τους νικήσουμε, σου λέει, εδώ, πάει, τους σπάσαμε. Δε θα ιδούν τη στράτα να φύγουν.

Επολέμησαν από την αυγή έως το βράδυ. Απελπισμένοι επολέμησαν οι εχτροί, αλλά πλέον απελπισμένοι επολέμησαν οι Έλληνες. Το αίμα επήγε ποτάμι. Έφτασεν έως τα ριζά του Βρανά και έως το Μαραθώνα αντίκρυ. Έσυρεν ως τη θάλασσα κι έβαψε κατακόκκινα τα κύματα. Θρήνος και κακό έγινε. Τέλος ενίκησαν οι Έλληνες. Οι Τούρκοι έτρεξαν να γλιτώσουν στα καράβια. Οι Έλληνες τους κυνήγησαν κι εκεί, τους κατάσφαξαν, κανείς από τους εχτρούς δεν εγύρισε πίσω.

Έτρεξεν τότε δυο να φέρουν την είδηση στην Αθήνα. Ο ένας έτρεξε καβαλάρης, ο άλλος πεζός κι αρματωμένος. Ο καβαλάρης επήγεν από το Χαλάντρι, ο πεζός έπιασε τη Σταμάτα. Φτεροπόδαρος ανέβηκε τον Αφορεσμό και κατέβηκε στο χωριό. Καθώς τον είδαν οι γυναίκες, έτρεξαν κοντά του:

- Σταμάτα, του φώναζαν, σταμάτα! Ήθελαν να τον ρωτήσουν τι απόγινε η μάχη. Εστάθηκε μια στιγμή να πάρει φύσημα, κι έπειτα πάλι δρόμο. Τέλος, φτάνει στο Ψυχικό. Εκεί επήγε να ξεψυχήσει, πιάστηκε η αναπνοή του, τα πόδια του έτρεμαν. Τώρα έλεγε να πέσει. Αντρείυεται τότε και παίρνει βαθιό ανασασμό, και μια και δυο έφτασε τέλος στην Αθήνα. – Ενίκησαμε! Είπε, κι έπεσε ευτύς και ξεψύχησε. Ο καβαλάρης ταχυδρόμος ακόμα δεν εφάνηκε!

Εκεί όμως που σταμάτησε ο πεζοδρόμος κι εκεί που πήρε ανάσα, άφησε τ' όνομά του καμώματός του. Το πρώτο χωριό τ' ονόμασαν Σταμάτα, το δεύτερο Ψυχικό.

Πραγματικά στοιχεία	Φανταστικά στοιχεία	Ψευδοϊστορικά στοιχεία

Η δεύτερη εκστρατεία των Περσών κατά της Ελλάδας (490 π.Χ.)

